

عنوان مقاله:

شیخ فضل الله نوری و مخالفت مبنایی با مشروطه

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ نامه انقلاب، دوره 0، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

عباس هاشمی - استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه بین المللی امام خمینی ره، قزوین، ایران

حمید مهرآذر - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه بین المللی امام خمینی، قزوین، ایران

خلاصه مقاله:

با پیروزی جنبش مشروطه خواهی، دوران جدیدی در حوزه اندیشه سیاسی در ایران آغاز گردید. این حادثه تاریخی، تنها وقوع تحول در صحنه مناسبات سیاسی و اجتماعی نبود، بلکه از همان آغاز دارای عناصر مفهومی نوآیینی بود که به ضرورت واکنش دو گروه از علما و فقهای دینی را در موافقت یا مخالفت با آن برانگیخت. در این میان، شیخ فضل الله نوری که در ابتدای جنبش با آن همراهی می کرد، در ادامه مسیر به مخالفت با آن برخاست. این مقاله درصدد آن است تا به این پرسش اساسی پاسخ دهد که دلایل مخالفت شیخ نوری با مشروطه چه بود و او با اتکا به چه مبنایی رای به حرمت مشروطه داد؟ فرضیه مقاله حاضر این است که مخالفت شیخ نوری با مشروطه نه از موضع دفاع از استبداد، بلکه برای دفاع از اقتدار شرع بود که به زعم وی با مشروطه خواهی به خطر افتاده بود. براین پایه، او با وفاداری به صورت شریعت و مبانی فقهی و نظام سنت قدمایی خود، از همان ابتدا اصل را بر اجرای احکام شرعی گذارده بود که به زعم وی مقرر بود تا با برپایی مشروطه عملی شود. اما ادامه مسیر و روشن شدن اختلافات در وظایف تقنینی مجلس شورا و میزان دخالت یا نظارت فقها در امر قانون گذاری و مباحثی چون نمایندگی، مساوات و حریت شیخ را به این نتیجه رساند که این اساس جدید با مبانی نظری و شرعی وی نسبتی ندارد و در این میان قرأت شرعی مشروطه خواهان دینی نیز نتوانست بر مخالفت های مبنایی وی فائق آید.

کلمات کلیدی:

مشروطه، حوزه نظر، قانون گذاری، مجلس شورا، مساوات، حریت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1996866>

